

**НОВА КОМП'ЮТЕРИЗОВАНА ТРАНЗИТНА СИСТЕМА
(NEW COMPUTERIZED TRANSIT SYSTEM – NCTS)
В МИТНІЙ СПРАВІ**

Міжнародне застосування NCTS (New Computerized Transit System), у доповнення до реінжинірингу програми АЕО та системи митних спрощень є основним інструментом для швидкого проходження товарів через митницю зі збереженням безпеки на кордоні під час війни. З приєднанням до міжнародних митних конвенцій та запуском відповідних законодавчих змін Україна виконає 81% своїх зобов'язань Угоди про асоціацію з ЄС у митній сфері. Досягнення у міжнародній митній політиці суттєво наближають Україну як країну-кандидата до вступу в ЄС [1].

Нова комп'ютеризована транзитна система (NCTS) – це система, в основі якої лежить Конвенція про процедуру спільного транзиту. NCTS доступна лише для країн-учасниць Конвенції. NCTS пов'яже митні служби в країнах-учасницях Конвенції, дозволяючи обмін митними даними для контролю за транзитними переміщеннями. NCTS – це система, до якої підприємства (суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності) подають митні декларації в електронному вигляді для поміщення товарів під процедуру спільного транзиту. NCTS – це система, яка використовується країнами-учасницями Конвенції для контролю за переміщенням товарів під процедурою спільного транзиту, підвищує ефективність та безпеку транзитних переміщень вантажів. NCTS з'єднує митні служби в країнах-учасницях Конвенції, дозволяючи обмінюватися митними даними [2].

З 01 жовтня 2022 року Україна доєдналася до Конвенції, що дозволяє обмінюватися митною інформацією із 35 країнами митниці. Тепер ЄС і Україна мають в системі один транзитний документ, без необхідності оформлення таких документів у різних державах окремо. Приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту стало можливим за допомогою такого інструменту, як NCTS, є додатковим заходом боротьби із шахрайством, зі сторони нечесного бізнесу, який ухиляється від сплати митних платежів. Постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій» затверджено єдину форму анкети самооцінки підприємства для усіх видів авторизацій. У разі якщо підприємство має діючу авторизацію, для надання якої підтверджено відповідність підприємства критерію та/або умові, дотримання яких необхідно для надання авторизації, щодо якої подано заяву, анкета самооцінки не заповнюється в тій частині, в якій відповідність підприємства критерію та/або умові вже підтверджено. Більше того, якщо підприємство має діючу авторизацію, необхідною умовою надання якої є відповідність усім критеріям та/або умовам, дотримання яких необхідно для надання авторизації, щодо якої подано заяву, Держмитслужба здійснює попередній розгляд заяви та документів протягом 5 днів, а розгляд заяви та документів протягом 15 днів [2].

Отже, Міністерство фінансів України вказує на позитивний ефект від запровадження NCTS та констатує, що за 10 місяців «митного безвізу» оформлено більше 15 тис. транзитних декларацій у системі NCTS. Загальна кількість переміщень з України за 10 місяців склала 12 363. У липні 2023 року в країнах-учасницях Конвенції про процедуру спільного транзиту було завершено 3 196 переміщень, розпочатих в Україні. Слід відзначити, що з початку міжнародного застосування NCTS по 2 653 деклараціях спільного транзиту товари були успішно доставлені до митниць призначення на митній території України. Кількість таких декларацій у липні 2023 року склала 738. Станом на кінець липня 2023 року підприємствам надано 49 авторизацій на застосування транзитних спрощень, а саме: 27 авторизацій на використання загальної гарантії (у тому числі 8 – на збільшення розміру референтної суми загальної гарантії та 1 – на використання загальної гарантії зі зменшенням розміру референтної суми до 30 %), 18 авторизацій – на об'єкти авторизованих вантажовідправників та вантажоодержувачів, а також 4 авторизації – на використання пломб спеціального типу [3].

Список використаних літературних джерел:

1. Митний безвіз: Україна переходить на систему NCTS. *Ukrainian shipping magazine*. 2022. URL: <https://usm.media/mitnij-bezviz-ukra%20d1%97na-perehodit-na-sistemu-ncts/>.
2. Які переваги дає використання NCTS? *Державна митна служба України*. URL: <https://zk.customs.gov.ua/NCTS>
3. «Митний безвіз» у цифрах: більше 15 тис. транзитних декларацій за 10 місяців міжнародного застосування NCTS. Міністерство фінансів України. *Урядовий портал* від 3 серпня 2023 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mytnyi-bezviz-u-tsyfrakh-bilshe-15-tys-tranzytnykh-deklaratsii-za-10-misiatsiv-mizhnarodnoho-zastosuvannia-ncts>.